

ВІННИЦЬКА МІСЬКА РАДА

Р І Ш Е Н Н Я

Від 30.04.2021 № 366
м. Вінниця

8 сесія 8 скликання

Про внесення змін до рішення міської ради від 22.05.2020 № 2230

Керуючись пунктом 22 частини 1 статті 26 та частиною 1 статті 59 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні», міська рада

В И Р І Ш И Л А:

1. Внести зміни до рішення міської ради від 22.05.2020 року №2230 «Про затвердження Програми розвитку соціального підприємництва на території Вінницької міської ОТГ на 2020 – 2022 року», а саме:

1.1. Викласти назву рішення у новій редакції «Про затвердження Програми розвитку соціального підприємництва Вінницької міської територіальної громади на 2020 – 2022 роки».

1.2. Викласти назву Програми у новій редакції «Програма розвитку соціального підприємництва Вінницької міської територіальної громади на 2020 – 2022 роки».

1.3. Внести зміни до «Програми розвитку соціального підприємництва Вінницької міської територіальної громади на 2020 – 2022 роки», шляхом викладення додатку у новій редакції, згідно з додатком до даного рішення.

2. Контроль за виконанням даного рішення покласти на постійні комісії міської ради з питань промисловості, підприємництва, транспорту, зв'язку та сфери послуг (В. Павлюк) та з питань планування, фінансів, бюджету та соціально-економічного розвитку (С. Ярова).

Міський голова

С. Моргунов

Додаток
до рішення міської ради
від 30.04.2021 №

Вінниця
Місто ідей

**ПРОГРАМА РОЗВИТКУ
СОЦІАЛЬНОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА
Вінницької міської територіальної
громади на 2020-2022 роки**

ПЕРЕЛІК УМОВНИХ СКОРОЧЕНЬ

АТО/ООС — антитерористична операція/операція об'єднаних сил

ВМР — Вінницька міська рада

ГУ ДПС у Вінницькій області — Головне управління Державної податкової служби у Вінницькій області

ЗВО — заклади вищої освіти

КР — координаційна рада сприяння розвитку соціального підприємництва

МСП — мале та середнє підприємництво

ІГС — інституції громадянського суспільства

ПОГ — підприємство об'єднання громадян

РГ — робоча група

СП — соціальне підприємство

1. Паспорт Програми

1	Дата, номер і назва розпорядчого документу про розроблення Програми	-
2	Розробник Програми	Департамент економіки і інвестицій міської ради, Проєкт «ПРОМІС: Партнерство для розвитку міст».
3	Співрозробники Програми	Виконавчі органи Вінницької міської ради, Вінницький міський центр зайнятості, Вінницький обласний центр зайнятості, навчальні заклади Вінницької міської територіальної громади, , Рада підприємців при міському голові, Вінницький міський центр зайнятості, бізнес-асоціації та громадські організації Вінницької міської територіальної громади.
4	Відповідальний виконавець Програми	Департамент економіки і інвестицій міської ради
5	Цільові групи Програми	<ul style="list-style-type: none"> • діючі соціальні підприємці; • представники громадськості, які планують запустити соціальні підприємства у найближчий час; • представники МСП та соціально-відповідального бізнесу; • представники бізнес-асоціацій та організацій, що займаються розвитком бізнесу; • викладачі ЗВО; • співробітники різних виконавчих органів міської ради; • студенти та молодь.
6	Терміни реалізації Програми	2020-2022 роки
7	Мета Програми	Розбудова екосистеми для розвитку соціального підприємництва Вінницької міської територіальної громади протягом 2020-2022 років
8	Зв'язок з КІРМ 2030 та Стратегією розвитку Вінницької міської територіальної громади до 2030 та назва стратегічного проєкту(ів), якщо такі є	<p>Підхід до реалізації Програми цілком відповідає Концепції інтегрованого розвитку м. Вінниці до 2030 року і знаходить своє відображення в наступних візіях:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Комфортне, культурне та соціально відповідальне місто; • Конкурентоспроможне українське місто на мапі східної Європи; • Місто сильної громади. <p>Також Програма має зв'язок з Концепцією через наступні наскрізні теми:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Місто Вінниця в міжнародному, національному та регіональному контекстах; • Врахування прав та потреб чоловіків та жінок (в частині забезпечення рівних прав і можливостей для чоловіків і жінок розвивати малий та середній бізнес і отримувати однакову винагороду за результатами своєї праці); <p>Також Програма відповідає Стратегії розвитку Вінницької міської територіальної громади до 2030 і знаходить своє відображення в наступних стратегічних пріоритетах:</p>

		<ul style="list-style-type: none"> • Стратегічний пріоритет 2. Інтегрована громада: якісні та доступні муніципальні послуги для всіх • Стратегічний пріоритет 3. Муніципальні інвестиції • Стратегічний пріоритет 4. Зелена економіка та смартспеціалізація
9	Загальний обсяг фінансових ресурсів, необхідних для реалізації Програми протягом усього терміну виконання, всього, грн	1 613 750 грн; залучені грантові кошти
	з них:	
	кошти бюджету Вінницької міської територіальної громади, грн	1 613 750 грн
	коштів державного бюджету, грн	-
	інші джерела фінансування (назвати), грн	залучені грантові кошти
10	Очікувані результати виконання Програми	<p>Реалізація Програми сприятиме досягненню низки короткострокових та довгострокових результатів.</p> <p>Основні короткострокові результати:</p> <ul style="list-style-type: none"> - визначено ключові інституції, відповідальні за розвиток соціального підприємництва Вінницької міської територіальної громади; - розроблено та впроваджено систему моніторингу та оцінки стану розвитку соціального підприємництва Вінницької міської територіальної громади; - викладено інформацію про діяльність соціальних підприємців на сайті ВМР; - ознайомлено шкільну та студентську молодь з концепцією соціального підприємництва; - ініційовано та проведено освітні заходи, спрямовані на розвиток знань та навичок у сфері соціального підприємництва; - ознайомлено викладачів ЗВО з сучасними підходами викладання курсу «Соціальне підприємництво»; - сформовано пул консультантів та експертів з питань розвитку СП; - надано можливості соціальним підприємствам брати активну участь в заходах для МСП та різноманітних міських ярмарках, виставках та інших публічних заходах. <p>Основні довгострокові результати:</p> <ul style="list-style-type: none"> - на базі ЗВО територіальної громади викладаються курси з «Соціального підприємництва» на різних спеціальностях; - на базі кількох шкіл та ЗВО працюють шкільні та молодіжні СП; - кількість працевлаштованих людей з інвалідністю та інших груп, які потребують захисту та підтримки, на базі СП збільшується щороку;

	<ul style="list-style-type: none"> - в бізнес-середовищі зароджується культура соціального інвестування; - кількість жінок керівниць та/або власниць СП збільшується щороку; - у територіальній громаді розвиваються фінансові інструменти підтримки СП; - у Вінницькій міській територіальній громаді щорічно з'являються нові СП.
--	---

Вступ

Передумови

У квітні 2017 року Вінницькою міською радою (ВМР) було затверджено Програму посилення конкурентоспроможності малого та середнього підприємництва м. Вінниці на 2017-2020 роки (наразі – Вінницької міської територіальної громади). Основна мета Програми — забезпечення умов для посилення конкурентоспроможності місцевих МСП шляхом реалізації Плану заходів, що включає перелік конкретних проєктів для покращення бізнес-клімату, розвитку бізнес-інфраструктури та послуг, доступу до фінансових ресурсів, посилення співпраці органів місцевого самоврядування, представників бізнесу, бізнес-об'єднань щодо спільного вироблення та реалізації політики розвитку підприємництва, а також покращення навичок та вмінь власників та персоналу МСП.

Однією із операційних цілей зазначеної Програми є сприяння кластерній акселерації, зокрема, реалізація проєкту «Інклюзивний розвиток соціального підприємництва».

Наразі в Україні не існує жодного нормативно-правового документу, який би містив нормативне визначення термінів «соціальне підприємництво» та «соціальний підприємець», а також визначав напрямки підтримки створення та розвитку соціальних підприємств (СП).

Проте, як свідчить міжнародний досвід, саме СП відіграють важливу роль у розв'язанні низки соціальних, економічних, екологічних проблем, посилюють інклюзію та соціальну згуртованість місцевих громад, сприяють розвитку локального соціального капіталу, посилюють демократичну участь, сприяють розширенню прав та можливостей жінок та надають якісні послуги.

З метою виконання цілей Програми посилення конкурентоспроможності малого та середнього підприємництва Вінницької міської ОТГ на 2017-2020 роки, а також нормативноправового регулювання термінологічної бази та визначення пріоритетів сприяння розвитку соціального підприємництва, ВМР ініціювала розробку та реалізацію Програми розвитку соціального підприємництва Вінницької міської територіальної громади на 2020-2022 роки (далі - Програма) із широким залученням представників МСП, діючих СП, громадськості.

Визначення термінів

У світі не існує єдиного підходу до тлумачення терміну «соціальне підприємництво». Офіційні визначення СП на рівні із організаційними моделями та юридичними формами СП варіюють від країни до країни.

Загальноприйняте тлумачення цього терміну визначає, що соціальні підприємства — це підприємства, які досягають соціальних цілей через підприємницький підхід. Отримання прибутку не є їхньою основною метою, оскільки вони створюються для того аби принести користь громаді та людям. Прибутки СП не можуть (або можуть лише частково) бути розподілені серед засновників, і зазвичай повністю спрямовуються на соціальну мету діяльності.

Оскільки наразі в Україні не існує нормативно-правового визначення терміну «соціальне підприємництво», то в рамках Програми пропонується використовувати визначення, що було розроблено робочою групою експертів у рамках проекту Координатора проектів ОБСЄ в Україні «Запобігання торгівлі людьми в Україні шляхом посилення економічних можливостей представників груп ризику» (<https://www.osce.org/uk/project-coordinator-in-ukraine/417257>). Напрацювання експертів стали основою нормативного документу «Концепції розвитку соціального підприємництва в Україні», проєкт якої знаходиться на розгляді Кабінету Міністрів України.

Відповідно до проєкту Концепції:

Соціальним підприємництвом пропонується визнати підприємницьку діяльність суб'єкта господарювання, яка відповідає наступним критеріям:

- соціальна мета діяльності суб'єкта господарювання має бути закріплена в його установчих документах або у договорах чи інших документах, що підтверджують соціальну мету його діяльності;
- суб'єкт господарювання частково або повністю спрямовує свій прибуток (дохід) на соціальну мету, провадить свою діяльність із соціальною метою, надає свої товари, роботи, послуги із соціальною метою, працевлаштовує осіб, які є ветеранами війни або потребують соціального захисту та підтримки;
- суб'єкт господарювання добровільно публічно звітує не рідше, ніж один раз на рік про результати свого соціального підприємництва відповідно до визначених ним показників та прогнозованих результатів;
- суб'єкт господарювання дотримується демократичної форми управління (тільки для юридичних осіб) або спрямовує частково чи повністю свій прибуток (дохід) на соціальну мету до суб'єкта, який здійснює діяльність з такою метою та дотримується демократичної форми управління. Під демократичною формою управління розуміється залучення основних бенефіціарів СП (для допомоги яким воно було створено) до процесу прийняття рішень, які стосуються формування стратегії розвитку СП. Якщо СП засновано кількома засновниками, то рішення приймаються за принципом «одна особа — один голос».

Юридичні форми діяльності СП:

Соціальне підприємство може самостійно обрати організаційно правову форму реєстрації - громадське об'єднання, благодійна організація, фізична особа підприємець, ТОВ, ПОГ, кооператив та інші, здійснювати свою діяльність відповідно чинного законодавства України.

Серед цілей діяльності СП можуть бути наступні:

- подолання бідності, зменшення соціального розшарування, забезпечення рівних прав і можливостей осіб та/або груп осіб;
- створення умов для дітей в реалізації творчих, культурних, спортивних можливостей;
- забезпечення доступним житлом та першим робочим місцем громадян з числа малозабезпечених, дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, молоді, багатодітних сімей;
- створення умов для гідного життя людей похилого віку, осіб з інвалідністю;
- подолання бездомності громадян, безпритульності, бездоглядності, бродяжництва серед дітей;
- запобігання усіх форм насильства, зокрема домашнього і гендерно зумовленого насильства;
- запобігання втягуванню дітей у злочинну діяльність;
- протидія торгівлі людьми, реабілітація постраждалих від торгівлі людьми;
- профілактика та розв'язання проблем, пов'язаних із залежністю до алкоголю, наркотиків, іншою залежністю, яка має негативні наслідки для людини та суспільства;
- сприяння працевлаштуванню осіб, які не мають роботи, зокрема шляхом їх навчання знанням і навичкам роботи за професією та пошуку роботи;
- здійснення заходів щодо охорони навколишнього природного середовища, забезпечення екологічної безпеки;
- протидія поширенню соціально небезпечних захворювань;
- вирішення інших соціальних питань, визначених актами центральних і місцевих органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування.

Соціальні підприємці — особи, які здійснюють соціально-підприємницьку діяльність, орієнтовану на вирішення певної соціальної проблеми у громаді.

2. Визначення проблеми, на розв'язання якої спрямована Програма

2.1 Для чого створений документ

В Україні активно продовжується процес децентралізації, що безпосередньо впливає на збільшення кількості завдань, які мають вирішувати органи місцевого самоврядування, зокрема, й структурні підрозділи ВМР. Значна частина цих

завдань знаходиться у площині соціальної сфери. СП можуть стати ефективним партнером у вирішенні локальних соціальних викликів та актуальних проблем громади.

Однак, як в світі, Україні, так і у Вінницькій міській територіальній громаді СП часто стикаються з такими бар'єрами як: відсутність інституційного визнання та відповідного регуляторного середовища, складнощі у вимірюванні соціальних показників впливу, труднощі в доступі до тренінгів та навчання, бізнес-підтримки та структур розвитку, обмеженість в доступі до ринків та фінансів тощо. Всі ці бар'єри обмежують можливості для розвитку та масштабування соціального підприємництва, створюють перешкоди для досягнення соціальних цілей.

Першочерговою метою цього документу є визначення пріоритетних завдань для **розбудови сприятливої екосистеми** для розвитку соціального підприємництва у Вінницькій міській територіальній громаді.

Під **екосистемою** ми розуміємо сукупність взаємозалежних сторін та факторів, що сприяє розвитку продуктивного соціального підприємництва у регіоні.

Відповідно до політик Європейського Союзу, будь-яка локальна екосистема для розвитку СП має містити сім основних фокусів:

- інституційна підтримка СП та соціальних інновацій;
- формальне визнання СП;
- популяризація культури СП;
- вимірювання соціального впливу та підготовка соціальної звітності;
- розвиток соціально-підприємницького потенціалу, навичок та підтримка розвитку бізнесу;
- забезпечення доступу до ринків; - забезпечення доступу до фінансів.

Програма орієнтована на визначення пріоритетних проєктів, видів діяльності, заходів для кожного фокусу, які б відповідали потребам поточного стану розвитку СП у Вінницькій міській територіальній громаді та планів розвитку галузі у найближчі три роки, а саме до кінця 2022 року.

2.2 Методологія розробки та використані інструменти

Програма розроблена департаментом економіки і інвестицій Вінницької міської ради у співпраці з департаментом соціальної політики Вінницької міської ради та за експертної підтримки проєкту «Партнерство для розвитку міст» (Проєкт ПРОМІС), який впроваджує Федерація канадських муніципалітетів за фінансової підтримки Міністерства міжнародних справ Канади.

Під час розробки Програми був використаний **партисипативний підхід** — залучення у різних форматах всіх основних зацікавлених сторін до формування її пріоритетів та створення програмних складових.

Серед основних зацікавлених сторін були визначені наступні: діючі СП; представники громадськості, які планують запустити соціальні підприємства у найближчий час; представники МСП та соціально-відповідального бізнесу;

представники бізнес-асоціацій та організацій, що займаються розвитком бізнесу; викладачі ЗВО; співробітники різних виконавчих органів міської ради.

Для визначення стану розвитку СП у Вінницькій міській територіальній громаді та основних потреб для розвитку галузі було проведено 4 фокус-групи, ознайомча зустріч з представниками виконавчих органів міської ради, а також три засідання Робочої групи, яка працювала над проєктом Програми.

Кількість осіб, які взяли участь у фокус-групах, ознайомчій зустрічі та робочих засіданнях — 38 осіб (50% серед яких були жінки), зокрема: 9 діючих СП; 7 представників ІГС, які хотіли б заснувати СП; 5 представників бізнес-асоціацій, бізнес-інкубаторів, ІГС, що займаються розвитком МСП; 4 представника середнього та великого бізнесу, що впроваджують програми корпоративної соціальної відповідальності, спрямовані на підтримку різних вразливих категорій населення; 3 представника ЗВО, 10 представників виконавчих органів міської ради.

За результатами проведених фокус-груп, а також за допомогою аналізу даних з відкритих джерел та внутрішніх документів міської ради був розроблений аналітичний огляд стану розвитку СП у Вінницькій міській територіальній громаді, створена мапа екосистеми для розвитку СП Вінницької міської територіальної громади, а також визначені першочергові потреби для активізації розвитку СП.

Додатково було проведено консультативні зустрічі з представниками Головного управління ДПС у Вінницькій області для отримання роз'яснень та встановлення можливостей ведення СП на базі різних організаційних форм власності, відповідно до чинного законодавства України.

Розробка Програми відбулася за участі створеної Робочої групи, до складу якої увійшли представники від СП, неприбуткових організацій, МСП та великого бізнесу, ЗВО, бізнесасоціацій та виконавчих органів міської ради, представниці організацій, що працюють в напрямку гендерної рівності.

Відбулося три засідання Робочої групи. На першому засіданні групи відбулась презентація та обговорення результатів проведених фокус-груп та затверджені мета та цілі Програми. Під час другої зустрічі групи була проаналізована екосистема соціального підприємництва Вінницької міської територіальної громади та визначені пріоритети щодо розвитку кожної складової екосистеми. Під час третьої зустрічі було узгоджено фінальний проєкт документу.

Учасники робочої групи мали можливість ознайомитися з усіма напрацюваннями в електронному режимі та надіслати свої пропозиції.

2.3 Стан розвитку соціального підприємництва в Європі, Україні та Вінницькій міській територіальній громаді

Показники Європейського Союзу за 2018 рік свідчать про 2,8 мільйона соціальних підприємств в регіоні, на яких працюють понад 11 мільйонів співробітників (6% працюючих осіб у регіоні), які становлять понад 10% від

усього європейського бізнесу¹. Лише у Великобританії у 2018 році діяло 99 000 соціальних підприємств, які забезпечили робочими місцями 2 млн осіб (5% робочої сили) та зробили внесок у ВВП країни в розмірі 60 млрд фунтів².

У 2011 році Європейська комісія схвалила довгострокову програму «Ініціатива соціального підприємництва» (Social Business Initiative)³. Мета програми — стимулювати країни європейського регіону до підтримки та розвитку сектору СП. Програма має три основні фокуси: дружнє до СП законодавче середовище, популяризація діяльності СП, створення умов для простішого отримання фінансування на їх розвиток. Завдяки цій програмі, кількість СП у регіоні збільшилось у десять разів (у 2012 році вони складали в середньому 1% від національних бізнесів у регіоні)⁴.

В Європейському регіоні СП здійснюють свою діяльність переважно у чотирьох сферах:

- робоча інтеграція — навчання та працевлаштування людей з інвалідністю та осіб, які опинились у складних життєвих обставинах і безробітних;
- надання індивідуальних соціальних послуг у таких сферах як: охорона здоров'я, соцзахист, профнавчання, освіта, послуги догляду за дітьми, послуги для людей похилого віку або допомога малозабезпеченим людям;
- місцевий розвиток депресивних/уразливих регіонів;
- інше, що включає переробку сміття, захист навколишнього середовища, спорт, мистецтво, культуру та історичне збереження, науку, дослідження та інновації, захист прав споживачів, аматорський спорт.

Важливим фактором також є те, що соціальні підприємства сприяють розширенню можливостей жінок і дівчат чотирма потужними способами: створення можливостей працевлаштування, сприяння отриманню економічних активів, надання необхідних послуг та фінансування ініціатив в напрямку прав жінок.

В Україні перші СП з'явилися за ініціативи та підтримки міжнародних програм технічної допомоги наприкінці 2000-х років. За відсутністю нормативно-правової бази у сфері соціального підприємництва, статистичний облік СП в країні не ведеться. Виданий восени 2017 року каталог соціальних підприємств України налічує понад 150 суб'єктів господарювання. Наразі відсутній єдиний реєстр соціальних підприємств, не ведеться офіційний моніторинг їх чисельності у регіонах України.

Протягом трьох останніх років було проведено значну кількість тренінгових програм, шкіл, хакатонів, інкубаторів та акселераторів для соціальних підприємців, які дали поштовх для створення значної кількості нових СП.

---

¹ https://ec.europa.eu/growth/sectors/social-economy_en

² <https://www.socialenterprise.org.uk/state-of-social-enterprise-reports/>

³ https://ec.europa.eu/growth/sectors/social-economy/enterprises_en

⁴

<https://sofisam.se/download/18.3453fc5214836a9a472a0430/1472023483855/EU+kommissionen,+Social+Economy+and+Social+Entrepreneurship.pdf>

Серед найбільш відомих соціальних підприємств є наступні:

- ресторани «Урбан 100» (м. Івано-Франківськ) та «Урбан 500» (м. Київ), які спрямовують 80% від прибутку на проекти розвитку міст в Івано-Франківську та Києві;

- ресторани «Veterano Pizza» у Києві, Одесі, Кривому Розі, Маріуполі та Стрію, які працевлаштовують ветеранів АТО;

- СП «Горіховий дім» (м. Львів), який виробляє печиво, прибутки від якого йдуть на підтримку притулку для жінок, які постраждали від насилля;

- СП «Ласка» (м. Київ) - це перший благодійний магазин на території України. Крамниця збирає від населення одяг, аксесуари, взуття та інші речі у хорошому стані, перепродає їх і частину прибутку реінвестує на підтримку соціальних проектів великих громадських організацій. Одяг у хорошому стані, який не може бути продано передається на благодійність у громадські організації, що працюють з вразливими категоріями населення. Також запущено соціальний проект по апсайклінгу низькосортного текстилю і пошиття килимків на базі геріатричного пансіонату.

- швейний цех, заснований ГО «Світло надії» (м. Полтава), в якому проходять трудову реабілітацію жінки, що повернулись з місць позбавлення волі; сьогодні продукція майстерні виготовляється виключно на експорт у Францію, а прибуток йде на підтримку соціальних проектів ГО;

- СП «Самотужка» (м. Київ), на базі якого подружжя Тетяни та Андрія Івчатових запровадили унікальну методику фізичної реабілітації для дітей з порушенням опорнорухового апарату.

- СП «Good Bread from Good People» (м. Київ), перша інклюзивна пекарня в Україні, де працюють люди з ментальною інвалідністю: аутизм, синдромом Дауна, затримка розвитку та ін. Пекарня соціалізує своїх працівників та здійснює низку соціальних проектів для допомоги підопічним інтернатних лікувальних закладів, спеціалізованих закладів для людей похилого віку по Україні.

- Музей у темряві «Третя після опівночі» (м. Київ) - єдиний музей в Україні, де всі екскурсії проходять у цілковитій темряві у супроводі незрячих гідів. Експозиція закладу складається з адаптованих тактильних експонатів, що забезпечують рівний доступ до мистецтва для людей з інвалідністю. Незрячі люди мають безкоштовний вхід на всі культурні та навчальні події.

Фокус-групи, проведені у Вінниці в жовтні 2019 року, засвідчили, що наразі у територіальній громаді працює 10 підприємств, які позиціонують себе як соціальні. Ще кілька знаходяться на етапі створення.

Більшість з них діють на базі громадських організацій, які орієнтовані на роботу з людьми з інвалідністю, наприклад: кав'ярня «Кульбаба» та манікюрний салон, відкриті ГО «Гармонія»; майстерні та теплиця, створені Асоціацією «Відкриті

серця»; швейний цех, заснований ГО «Фортеця»; кав'ярня «Гудсток» заснована ГО «Прогресивні жінки»; ПСНВГОІ «Системні рішення», засноване Вінницькою обласною Громадською організацією інвалідів «Самодопомога»; підприємство «Віз - на возі», створене Асоціацією захисту та допомоги інвалідам «Відкриті серця».

А також є декілька соціальних підприємств, що засновані за власною ініціативою фізичних осіб, наприклад: СП «Клубок», інклюзивна пекарня «Пекарня добрих справ» (створена за франшизою Good Bread) тощо. Успішно діє у Вінницькій міській територіальній громаді ТОВ «Соціальне підприємство УВВ Інжиніринг», засноване ветеранами АТО, що виготовляє острівці безпеки, які встановлені на дорогах територіальної громади. Також на території громади функціонують підприємства УТОС та УТОГ.

Більшість з цих СП орієнтовані на працевлаштування людей з інвалідністю, знаходяться на етапі становлення, не мають стійкої бізнес-моделі та не досягли рівня самоокупності.

2.4 Огляд екосистеми для розвитку соціального підприємництва у Вінницькій міській територіальній громаді

Детальний аналіз екосистеми для розвитку СП у Вінницькій міській територіальній громаді був проведений членами Робочої групи у лютому 2020 року з використанням «Інструменту покращення політики в сфері соціального підприємництва»⁵ Європейського Союзу.

За допомогою інструменту було проаналізовано сім головних складових екосистеми.

Інституційна підтримка соціального підприємництва та соціальних інновацій

Наразі соціальні підприємці Вінницької міської територіальної громади висловлюють активну зацікавленість у розвитку постійного діалогу та співпраці з ВМР, які були б спрямовані на створення сприятливого середовища для розвитку соціального підприємництва. Саме тому департамент економіки і інвестицій виступає з ініціативою впровадження цільової Програми, яка б була спрямована на розвиток сфери соціального підприємництва у Вінницькій міській територіальній громаді.

Формальне визнання СП

Оскільки на законодавчому рівні держави термін «соціальне підприємництво» не закріплено, тому, для ефективного розвитку сфери, важливо мати його обґрунтування та тлумачення на місцевому рівні. Наразі дане визначення не закріплено у законодавстві, а також у документах Вінницької міської ради.

Культура соціального підприємництва

Протягом 2019 року вийшло кілька сюжетів про новостворені вінницькі соціальні підприємства на місцевому телеканалі. Системна інформаційна кампанія, спрямована на популяризацію СП, не проводилась. Також, немає

---

⁵ <https://www.betterentrepreneurship.eu/en/content/social-entrepreneurship>

громадської організації, яка б фокусувала свою діяльність на популяризації та просуванні СП у громаді.

На базі загальноосвітніх шкіл не передбачено навчального курсу зі шкільного соціального підприємництва. Курс «Соціальне підприємництво» викладається у ряді ЗВО. Крім того, ЗВО залучають до впровадження даних курсів грантові проєкти. У територіальній громаді функціонує спеціалізований центр для реабілітації та працевлаштування осіб з інвалідністю.

Наукові роботи з теми соціального підприємництва не розробляються серед місцевої наукової спільноти. Збір статистичної інформації з соціального підприємництва не передбачено державним органом статистики.

Соціальний вплив та соціальна звітність

У територіальній громаді немає експертного центру або інформаційного ресурсу, який би містив інформацію про оцінку соціального впливу СП, інструменти вимірювання соціального впливу та можливі формати й підходи до звітування про фінансові та нефінансові результати успішності роботи. Ця тема не піднімалася до обговорення в колі місцевих соціальних підприємців, не було проведено інформаційної кампанії, спрямованої на популяризацію та заохочення вимірювання соціального впливу та звітування. Не передбачено публічних механізмів загальної оцінки результатів роботи соціальних підприємців та їх впливу на територіальну громаду в форматі проведення змагань та конкурсів, нагородження кращих СП.

Бізнес-навички та підтримка розвитку бізнесу

Кількість тренінгових та навчальних подій з теми «соціальне підприємництво» обмежена. Протягом 2019 року в рамках проєкту «Соціальне підприємництво: досягнення соціальних змін за ініціативою знизу», що реалізується за підтримки Європейської Комісії в Україні були проведені «гараж ідей» та хакатон з соціального підприємництва. Наприкінці 2019 року у співпраці з Київською школою економіки було запущено курс з розвитку підприємницької діяльності для ветеранів АТО.

Наразі немає комерційних/некомерційних/державних освітніх установ, що здійснюють підготовку, консультування, надання менторської підтримки соціальним підприємцям на постійній основі. Відсутня система постійного бізнес-коучингу для соціальних підприємців. Соціальні підприємства не входять до складу бізнес-асоціацій та бізнес-об'єднань територіальної громади. Також немає структури, яка б підтримувала розвиток бізнесів соціальних підприємств.

Доступ до ринків

Доступ до державних та приватних ринків у соціальних підприємців дуже обмежений, що напряму пов'язано із державною політикою в цій сфері. На рівні законодавства не визначено «додаткових балів» для СП, які бажають взяти участь у державних чи місцевих публічних закупівлях. Не запроваджена система підтримки для соціальних підприємців у підготовці заявок на участь у публічних закупівлях. У територіальній громаді не передбачена програма «соціального замовлення» для закупки соціальних послуг у СП, можливість впровадження якої передбачена Законом України «Про соціальні послуги». У діючих СП низький потенціал для конкурування на відкритому приватному ринку.

Доступ до фінансів

Доступ до фінансів для розвитку бізнесу для соціальних підприємців дуже обмежений (майже відсутній). Соціальні підприємства, які утворилися на базі громадських організацій, змогли залучити фінансування переважно через грантові програми від міжнародних донорів. Однак, кількість таких можливостей наразі дуже обмежена.

У територіальній громаді не впроваджено місцевої програми для підтримки виключно соціальних стартапів або СП для масштабування бізнесу.

Єдина кредитна програма, орієнтована виключно на соціальних підприємців, це програма соціального інвестування WNISEF, що реалізується спільно з Ощадбанком та Кредобанком. Для її отримання соціальне підприємство має існувати на ринку мінімум один рік та надати всі фінансові та нефінансові документи, які підтверджують успішну роботу. Ці вимоги обмежують доступність до цієї програми для соціальних підприємців-початківців.

3. Мета Програми

Розвиток будь-якої сфери є успішним, якщо розвивається екосистема, що оточує та підтримує основних «гравців» сфери.

Стратегічна мета Програми — розбудова екосистеми для розвитку соціального підприємництва Вінницької міської територіальної громади протягом 2020-2022 років.

4. Пріоритетні завдання Програми

Досягнення стратегічної мети планується шляхом зосередження на шістьох пріоритетах, кожен з яких тісно пов'язаний з однією із складових екосистеми для СП.

1. Впровадження інституційної підтримки соціального підприємництва та соціальних інновацій.
2. Популяризація культури соціального підприємництва.
3. Вимірювання соціального впливу та промоція соціальної звітності.
4. Розвиток бізнес-навичок та підтримка розвитку соціального бізнесу.
5. Сприяння вільному доступу до ринків для соціальних підприємців.
6. Створення фінансових інструментів для розвитку соціального підприємництва.

5. Обґрунтування шляхів і засобів розв'язання проблеми, строки та етапи виконання Програми

Реалізація Програми запланована на 2020-2022 роки на території Вінницької міської територіальної громади.

Реалізація заходів Програми здійснюється із залученням всіх зацікавлених сторін у партнерстві виконавчих органів міської ради з установами,

організаціями, громадськими організаціями підприємців Вінницької міської територіальної громади, бізнес-асоціаціями Вінницької міської територіальної громади, навчальними закладами Вінницької міської територіальної громади. Більшість заходів Програми відбуваються щорічно протягом всього періоду дії Програми.

Фінансування заходів Програми в процесі їх реалізації здійснюється за рахунок коштів бюджету Вінницької міської територіальної громади в межах коштів, передбачених на відповідний фінансовий рік на зазначену мету, залучених коштів міжнародних організацій та фондів підтримки підприємництва, власних коштів юридичних та фізичних осіб – співвиконавців Програми, вкладів вітчизняних та іноземних інвесторів, інших джерел фінансування, не заборонених чинним законодавством.

Обсяг фінансування заходів Програми за рахунок коштів бюджету Вінницької міської територіальної громади затверджується щорічно міською радою за пропозиціями виконавчого комітету та департаменту економіки і інвестицій міської ради.

6. Зв'язок із стратегічними документами розвитку Вінницької міської територіальної громади, Вінницької області і держави

Програма узгоджується з рядом місцевих, державних і міжнародних документів зокрема:

Концепцією інтегрованого розвитку м. Вінниці до 2030 року і знаходить своє відображення в наступних візіях:

- Комфортне, культурне та соціально відповідальне місто;
- Конкурентоспроможне українське місто на мапі східної Європи;
- Місто сильної громади.

Також Програма має зв'язок з Концепцією через наступні наскрізні теми:

- Місто Вінниця в міжнародному, національному та регіональному контекстах;
- Врахування прав та потреб чоловіків та жінок (в частині забезпечення рівних прав і можливостей для чоловіків і жінок розвивати малий та середній бізнес в місті і отримувати однакову винагороду за результатами своєї праці);

Окрім того, Програма відповідає Стратегії розвитку Вінницької міської територіальної громади до 2030 і знаходить своє відображення в наступних стратегічних пріоритетах:

- Стратегічний пріоритет 2. Інтегрована громада: якісні та доступні муніципальні послуги для всіх

Ціль 2.2. Якісна та інклюзивна освіта, посилення зв'язку системи освіти з потребами бізнесу;

Ціль 2.3. Піклування про дітей та самореалізація молоді;

Ціль 2.4. Взаємодія та спільна відповідальність громадянського суспільства та влади;

Ціль 2.5. Відкрита громада.

- Стратегічний пріоритет 3. Муніципальні інвестиції

Ціль 3.2. Інвестиції в розвиток об'єктів інфраструктури підтримки бізнесу та туризму.

- Стратегічний пріоритет 4. Зелена економіка та смартспеціалізація

Ціль 4.1. Розвинутий сталий і соціально відповідальний бізнес;

Ціль 4.2. Економічне зростання через інновації;

Ціль 4.3. Перехід до зеленої економіки.

Також Програма узгоджується із Стратегією збалансованого регіонального розвитку Вінницької області на період до 2027 року, Програмою стимулювання економіки для подолання наслідків епідемії COVID-19, Цілями розвитку тисячоліття ООН та Актом з питань малого бізнесу для Європи (Small Business Act for Europe), Програмою «Громада за рівність» щодо забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків на період до 2023 року, політикою розвитку соціального підприємництва в Європейському регіоні.

7. Напрями діяльності і заходи/проекти Програми

Кожен пріоритет має визначені завдання та проекти, які сприятимуть його досягненню:

7.1. Впровадження інституційної підтримки СП та соціальних інновацій

Для успішного розвитку будь-якої сфери необхідно, щоб були чітко визначені відповідальні особи/сторони/інституції за розвиток цієї сфери. Проект «Інституалізація розвитку соціального підприємництва у Вінницькій міській територіальній громаді» спрямований на те, аби в стінах ВМР був визначений відповідальний виконавчий орган за розвиток сфери СП, визначені механізми та інструменти співпраці, комунікації та розробки спільних заходів між різними виконавчими органами, які є дотичними до розвитку СП.

Створена в рамках проекту Координаційна рада сприяння розвитку соціальному підприємництву (КР) об'єднає представників бізнес-спільноти, громадських лідерів, навчальних закладів, та інших зацікавлених сторін у популяризації та розвитку СП у Вінницькій міській територіальній громаді. Робота КР буде спрямована на моніторинг впровадження Програми та пошук оптимальних рішень для підвищення її ефективності.

Важливим аспектом Програми є запровадження постійного моніторингу та оцінки стану розвитку сфери соціального підприємництва в територіальній громаді. Проект «Розвиваємо соціальне підприємництво прозоро» спрямований на впровадження системи моніторингу та оцінки сфери соціального підприємництва із залученням різних груп зацікавлених сторін.

7.2. Популяризація культури соціального підприємництва

Сфера СП буде розвиватися лише тоді, коли мешканці територіальної громади, різні зацікавлені сторони будуть ознайомлені з концепцією СП, будуть розуміти особливості діяльності СП та розуміти важливість їхнього соціального впливу.

Доступ до базової інформації про діяльність СП буде забезпечений проєктом «Створення електронної бази знань із соціального підприємництва». В рамках проєкту передбачається створення окремого розділу на сайті ВМР, присвяченого питанням діяльності СП. Розділ міститиме каталог соціальних підприємств, посилання на їхні річні звіти, загальну інформацію про юридичні аспекти діяльності СП, цільову групу СП, корисні ресурси для їхнього розвитку, результати оцінки впливу СП.

Проведення інформаційних кампаній з популяризації СП є вагомим завданням для поширення культури СП. Проєкт «Популяризація соціального підприємництва у Вінницькій міській територіальній громаді» передбачає проведення комунікаційної кампанії в медіа про соціальні підприємства Вінницької міської територіальної громади, підготовку відео та аудіо сюжетів про СП, проведення заходів, присвячених Міжнародному дню соціальних підприємців, що відзначається щороку 28 червня.

Міжнародний досвід свідчить про те, що чим в країні/територіальній громаді більше можливостей для розвитку підприємницьких навичок, тим вище частка залученого населення до підприємницької діяльності та, зокрема, у соціальне підприємництво.

Саме тому важливим фокусом Програми є популяризація формальної та неформальної освіти у сфері СП. В рамках Проєкту «Популяризація формальної та неформальної освіти у сфері соціального підприємництва» планується популяризація шкільного та молодіжного соціального підприємництва через знайомство підлітків та молоді з успішними українськими практиками СП, ознайомлення викладачів інших навчальних закладів з досвідом викладання курсу з СП у ЗВО.

7.3. Вимірювання соціального впливу та промоція соціальної звітності

Основна відмінність СП від звичайного МСП є наявність соціальної мети та соціального впливу у їхній бізнес-діяльності. Саме тому підприємці, які позиціонують себе як соціальний бізнес, мають щорічно вимірювати свій соціальний вплив та публічно звітувати про нього. Зокрема, зазначаючи статево-вікові характеристики групи бенефіціарів.

Для того, щоб проводити якісну оцінку соціального впливу та готувати відповідні звіти, важливо володіти відповідним інструментарієм. Одним із завдань Програми є популяризація інструментів оцінки соціального впливу та підготовки соціальної звітності в середовищі СП.

Проєкт «Популяризація інструментів оцінки соціального впливу та підготовки соціальної звітності» спрямований на ознайомлення СП із сучасними інструментами оцінки соціального впливу та форматами підготовки соціальної

звітності, ініціювання публічної дискусії щодо важливості публічного звітування щодо соціального впливу.

Крім цього, іншим важливим аспектом даного Проєкту є популяризація співпраці між різними зацікавленими сторонами - учасниками КР задля проведення оцінки соціальних проблем територіальної громади, які можуть бути делеговані для розв'язання соціальним підприємцям.

7.4. Розвиток бізнес-навичок та підтримка розвитку соціального бізнесу

Швидкий доступ до знань у сфері ведення бізнесу, а також до можливостей вдосконалення власних бізнес-навичок у засновників та менеджерів бізнесів є запорукою для сталого та ефективного розвитку будь-якої бізнес-діяльності, в тому числі, й СП.

Вагомим завданням Програми є впровадження різноманітних освітніх ініціатив для соціальних стартапів, налагодження експертної підтримки для діючих соціальних підприємців.

Проєкт «Експрес-доступ до знань» полягає у проведенні моніторингу потреб СП у нових знаннях та навичках з розвитку власної бізнес-діяльності; створенні бази консультантів з бізнесу та соціальних питань; запуску Програми щоквартальних експрес-консультацій для соціальних бізнесів (з комерційних та соціальних питань); проведенні постійних консультацій для СП на базі Центру розвитку підприємництва.

Іншим Проєктом «Впровадження освітніх ініціатив для соціальних стартапів» передбачено проведення низки освітніх заходів (ознайомчих зустрічей, хакатонів, інкубаторів, акселераторів), які спрямовані допомогти соціальним стартапам просунутися від генерування ідеї до його запуску. Також буде проведено низку вузькопрофільних тренінгів з таких тем, як: підготовка тендерної документації, бухгалтерської звітності тощо.

Також важливим фокусом Програми є створення можливостей для обміну досвідом між представниками МСП і СП. Реалізація Проєкту «Обмін досвідом між соціальними підприємцями та представниками МСП» сприятиме проведенню обміну досвідом між СП на локальному та національному рівнях. На підставі результатів проведеного моніторингу потреб СП у нових знаннях та навичках буде запропонована можливість на базі діючих МСП для отримання необхідних знань.

7.5. Сприяння вільному доступу до ринків для соціальних підприємців

Доступ до ринків є вагомою умовою для успішного розвитку будь-якого підприємства. Як засвідчують дані Європейського Союзу лівова доля закупівель товарів та послуг соціальних підприємств припадає саме на ринок публічних фінансів. Адже соціальні підприємства допомагають громадам та муніципалітетам розв'язувати певні локальні соціальні виклики.

Соціальні підприємства є основними користувачами механізму «соціальних замовлень», коли органи місцевого самоврядування закуповують соціальні послуги СП. Соціальні підприємства мають певні додаткові бали під час участі у тендерних процедурах.

Одним із пріоритетних завдань Програми є створення доступу до публічних фінансів через участь у державних закупівлях, програмах соціального замовлення та інших програмах. Проєкт «Створення доступу до публічних фінансів та приватних ринків» покликаний розробити рекомендації від КР для розробки Програми соціального замовлення на рівні Вінницької міської територіальної громади, а також залучати соціальних підприємців в якості учасників міських заходів для бізнесу та ІГС (ярмарки, форуми, конференції, презентаційні дні тощо) у форматі окремих презентацій, майстер-класів, стендів з продукцією, номінацій тощо.

7.6. Створення фінансових інструментів для розвитку соціального підприємництва

Майже кожне підприємство потребує стартові інвестиції для започаткування своєї діяльності. Інвестиції потребують й СП. Проте, для багатьох соціальних підприємців залучення стартових інвестицій та інвестицій для масштабування є великим викликом, внаслідок браку доступних кредитів та інших фінансових інструментів.

Саме тому, Програма ставить одним із пріоритетів сприяння доступу до різних форм фінансування для заснування соціального підприємства та його масштабування.

В рамках Проєкту «Можливості проєктів міжнародної фінансової допомоги для соціальних підприємців» планується збір інформації та проведення розсилки про можливості залучення міжнародного фінансування для розвитку соціальних підприємств в Україні (грантові та інші види конкурсів).

Для успішних випускників інкубаційної та акселераційної програм в рамках Проєкту «Швидкий старт» буде запропонована можливість грантових коштів для закупівлі обладнання та матеріалів для запуску соціальних бізнесів - випускників акселераційної програми. Проєкт може бути реалізовано ВМР у співпраці із зовнішнім донором.

Окремий фокус Програми - популяризація концепції соціального інвестування в середовищі місцевих бізнес-кіл. Реалізація Проєкту «Від благодійності до соціального інвестування» сприятиме знайомству потенційних соціальних інвесторів територіальної громади з СП, які створюються або масштабуються та потребують інвестицій. Будуть проводитися неформальні зустрічі з потенційними інвесторами для знайомства з найкращими українськими та міжнародними прикладами соціального інвестування.

Напрями діяльності та заходи/проекти Програми

№	Назва напрямку діяльності (пріоритетні завдання)	Перелік заходів/проектів Програми	Термін виконання заходу/проекту, з розбивкою по роках	Виконавці	Джерела фінансування	Фінансування, всього тис. грн	Фінансування в розрізі років реалізації Програми, тис. грн			Очікуваний результат
							2020 рік	2021 рік	2022 рік	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1	Впровадження інституційної підтримки соціального підприємництва та соціальних інновацій	1.1. Проект «Інституалізація розвитку соціального підприємництва у Вінницькій міській територіальній громаді»	Протягом дії Програми	Департамент економіки і інвестицій	Не потребує фінансування					Створено Координаційну раду сприяння розвитку соціального підприємництва, забезпечено координацію виконання заходів Програми.
		1.2. Проект «Впровадження моніторингу та оцінки Програми розвитку соціального підприємництва»								
		Організація щоквартального моніторингу та оцінки реалізації Програми із залученням усіх зацікавлених сторін	Протягом дії Програми	Департамент економіки і інвестицій	Не потребує фінансування					Проведено щоквартальні засідання та підготовлено щоквартальний моніторинг виконання Програми.
		Підготовка щорічних звітів щодо стану реалізації Програми	Протягом дії Програми	Департамент економіки і інвестицій	Не потребує фінансування					Підготовлено щорічний звіт стану реалізації Програми.
2	Популяризація культури соціального підприємництва	2.1. Проект «Створення електронної бази знань із соціального підприємництва»	Протягом дії Програми	Департамент економіки і інвестицій, департамент соціальної політики, департамент інформаційних технологій	Інші джерела фінансування	Залучені грантові кошти				Створено окремий розділу «Соціальне підприємництво» на офіційних інтернет ресурсах ВМР, адаптованого для людей з інвалідністю по зору.
		2.2. Проект «Популяризація соціального підприємництва»								
		Проведення комунікаційної кампанії в медіа про соціальні підприємства Вінницької міської територіальної громади	Протягом дії Програми	Департамент економіки і інвестицій, Координаційна рада сприяння розвитку соціального підприємництва	Інші джерела фінансування	Залучені грантові кошти				Проведено комунікаційну кампанію в медіа про соціальні підприємства.

		Відзначення Міжнародного дня соціальних підприємців - 28 червня	Протягом дії Програми	Департамент економіки і інвестицій, департамент соціальної політики, Координаційна рада сприяння розвитку соціального підприємництва	Бюджет ВМТГ, інші джерела фінансування	Залучені грантові кошти				Проведено щорічне нагородження кращих підприємців міста преміями та грамотами.
		2.3. Проєкт «Популяризація формальної та неформальної освіти у сфері соціального підприємництва»								
		Популяризація соціального підприємництва серед школярів	2021-2022	Департамент економіки і інвестицій, департамент освіти, Координаційна рада сприяння розвитку соціального підприємництва	Бюджет ВМТГ, інші джерела фінансування	40,0			40,0	Впроваджено курс шкільного соціального підприємництва у школах.
		Популяризація соціального підприємництва серед молоді	2021-2022	Департамент економіки і інвестицій, департамент освіти, відділ молодіжної політики, Координаційна рада сприяння розвитку соціального підприємництва	Бюджет ВМТГ, інші джерела фінансування	100,0		50,0	50,0	Проведено лабораторії молодіжного соціального підприємництва.
		Проведення семінару «Впровадження курсу з соціального підприємництва у ЗВО»	Протягом дії Програми	Департамент економіки і інвестицій, ЗВО, ПТНЗ, Координаційна рада сприяння розвитку соціального підприємництва	Бюджет ВМТГ, інші джерела фінансування	25,0		25,0		Викладається курс «Соціальне підприємство» у ЗВО Вінницької міської територіальної громади.
		Проведення навчання для ветеранів АТО/ООС, військовослужбовців	2021-2022	Департамент економіки і інвестицій, ЗВО, Координаційна рада сприяння розвитку соціального підприємництва, залучені експерти	Бюджет ВМТГ, інші джерела фінансування	200,0		100,0	100,0	Проведено навчання для ветеранів АТО/ООС, військовослужбовців.
3	Вимірювання соціального впливу та промоція соціальної звітності	3.1. Проєкт «Популяризація інструментів оцінки соціального впливу та підготовки соціальної звітності»								
		Проведення публічного заходу з обговорення метрик та інструментів вимірювання соціального впливу та підготовки соціальних звітів	2021-2022	Департамент економіки і інвестицій, департамент соціальної політики, Координаційна рада сприяння розвитку соціального підприємництва, залучені експерти	Інші джерела фінансування	Залучені грантові кошти				Проведено публічний захід з обговорення метрик та інструментів вимірювання соціального впливу та підготовки соціальних звітів.

		Щорічне проведення оцінки соціальних потреб населення та проблем територіальної громади у відповідності до Цілей сталого розвитку ООН	2021-2022	Департамент економіки і інвестицій, департамент соціальної політики, Координаційна рада сприяння розвитку соціального підприємництва	Бюджет ВМТГ, інші джерела фінансування	88,75		38,75	50,0	Проведено оцінку соціальних потреб населення та проблем територіальної громади у відповідності до Цілей сталого розвитку ООН.
4	Розвиток бізнес-навичок та підтримка розвитку соціального бізнесу	4.1. Проєкт «Експрес-доступ до знань»								
		Проведення моніторингу потреб соціальних підприємств (фокус групи, опитування раз на півроку)	Протягом дії Програми	Департамент економіки і інвестицій	Не потребує фінансування					Проведено моніторинг потреб соціальних підприємств, результати висвітлено у медіа.
		Створення бази консультантів та тренерів із соціального підприємництва та фахових спеціалістів (з соціального маркетингу, соціального піару, ведення бухгалтерської обліку та складання фінансової, податкової та статистичної звітності соціальних підприємств, менеджерів з персоналу для найму працівників з інвалідністю, спеціалізованих юристів) та інших вузькопрофільних спеціалістів з соціальної роботи	Протягом дії Програми	Департамент економіки і інвестицій, департамент соціальної політики	Не потребує фінансування					Створена вкладка «Консультації для соціальних підприємців» у розділі «Соціальне підприємництво» на сайті ВМР. Залучено місцевий бізнес до проведення онлайн консультацій.
		Проведення консультацій для соціальних підприємств у Центрі розвитку підприємництва	2022	Департамент економіки і інвестицій	Не потребує фінансування					Запроваджено надання консультацій соціальним підприємцям в рамках роботи ЦРП.
		Проведення консультаційних заходів у форматі «Швидкі зустрічі» між соціальними підприємцями та консультантами	Протягом дії Програми	Департамент економіки і інвестицій, Координаційна рада сприяння розвитку соціального підприємництва	Інші джерела фінансування	Залучені грантові кошти				Запроваджено заходи щодо спільних консультацій для соціальних підприємців у форматі «Швидкі зустрічі».
		4.2. Проєкт «Впровадження освітніх ініціатив для соціальних стартапів»								
		Проведення презентаційних заходів з пошуку ідей для соціальних підприємств	2021-2022	Департамент економіки і інвестицій, Координаційна рада сприяння розвитку соціального підприємництва	Інші джерела фінансування	Залучені грантові кошти				Проведено презентації ідей соціальних підприємців Вінницької міської ТГ.

		Проведення хакатонів з розробки бізнес-моделей СП	Протягом дії Програми	Департамент економіки і інвестицій, Координаційна рада сприяння розвитку соціального підприємництва	Бюджет ВМТГ, інші джерела фінансування	199,0		199,0		Проведено хакатон з розробки бізнес-моделей СП, відібрано кращі соціальні ідеї.
		Проведення інкубаційної програми розвитку для соціальних підприємств (3-5 місяців)	2021-2022	Департамент економіки і інвестицій, Координаційна рада сприяння розвитку соціального підприємництва	Бюджет ВМТГ, інші джерела фінансування	150,0			150,0	Проведено інкубаційну програму для соціальних підприємств, запроваджено діяльність нових соціальних підприємств.
		Проведення акселераційної програми розвитку для соціальних підприємств (6 місяців - 1 рік)	2022	Департамент економіки і інвестицій, Координаційна рада сприяння розвитку соціального підприємництва	Бюджет ВМТГ, інші джерела фінансування	150,0			150,0	Проведено акселераційну програму для соціальних підприємств, надано можливості для розвитку та розширення діючих СП.
		Проведення вузькопрофільних тренінгів для соціальних підприємців	Протягом дії Програми	Департамент економіки і інвестицій, Координаційна рада сприяння розвитку соціального підприємництва	Бюджет ВМТГ, інші джерела фінансування	340,0		150,0	190,0	Проведено вузькопрофільні тренінги для соціальних підприємців.
		4.3. Проєкт «Обмін досвідом між соціальними підприємцями та представниками МСП»								
		Проведення зустрічей з соціальними підприємцями з інших міст для представників СП, ІГС та МСП	Протягом дії Програми	Департамент економіки і інвестицій, Координаційна рада сприяння розвитку соціального підприємництва	Бюджет ВМТГ, інші джерела фінансування	106,0		56,0	50,0	Проведено зустрічі з соціальними підприємцями з інших міст для обміну досвідом та налагоджено співпрацю.
		Організація навчальних подорожей по Україні	Протягом дії Програми	Департамент економіки і інвестицій, Координаційна рада сприяння розвитку соціального підприємництва	Інші джерела фінансування	Залучені грантові кошти				Написано сценарії для навчальних подорожей по Україні та здійснено онлайн/офлайн візити.
		Стажування соціальних підприємців на базі діючих МСП	Протягом дії Програми	Департамент економіки і інвестицій, Координаційна рада сприяння розвитку соціального підприємництва	Не потребує фінансування					Запроваджено механізм, згідно якого соціальні підприємці можуть проходити стажування на базі діючих МСП.
5	Сприяння вільному доступу до ринків для соціальних підприємців	5.1. Проєкт «Створення доступу до публічних фінансів та приватних ринків»								
		Розробка рекомендацій щодо створення міської програми соціального замовлення	2022	Департамент економіки і інвестицій, Координаційна рада сприяння розвитку соціального підприємництва, залучені експерти	Бюджет ВМТГ, інші джерела фінансування	50,0			50,0	Розроблено рекомендації щодо створення міської програми соціального замовлення.

		Залучення соціальних підприємців до участі у заходах для бізнесу та ІГС (ярмарки, форуми, конференції, презентаційні дні тощо) у форматі окремих презентацій майстер-класів, стендів з продукцією, номінацій тощо	Протягом дії Програми	Департамент економіки і інвестицій, Координаційна рада сприяння розвитку соціального підприємництва, департамент маркетингу міста та туризму, департамент культури	Не потребує фінансування					Продукція/послуги соціальних підприємців представлено на ярмарках, форумах тощо.
6	Створення нових фінансових інструментів та ресурсів для розвитку соціального підприємництва	6.1. Проєкт «Можливості проєктів міжнародної фінансової допомоги для соціальних підприємців»	Протягом дії Програми	Департамент економіки і інвестицій	Не потребує фінансування					Проведено щоквартальний моніторинг про можливості залучення міжнародного фінансування для розвитку соціальних підприємств в Україні (грантові та інші види конкурсів).
		6.2. Проєкт «Швидкий старт»	2022	Департамент економіки і інвестицій, Координаційна рада сприяння розвитку соціального підприємництва	Інші джерела фінансування	Залучені грантові кошти				Розроблено конкурс соціальних підприємств (для випускників інкубаційних та акселераційної програм)
		6.3. Проєкт «Від благодійності до соціального								
		Проведення інформаційних заходів про соціальне інвестування	Протягом дії Програми	Департамент економіки і інвестицій, Координаційна рада сприяння розвитку соціального підприємництва	Бюджет ВМТГ, інші джерела фінансування	65,0		45,0	20,0	Проведено інформаційні заходи про соціальне інвестування
		Проведення заходів для презентації соціальних стартапів	2021-2022	Департамент економіки і інвестицій, Координаційна рада сприяння розвитку соціального підприємництва	Бюджет ВМТГ, інші джерела фінансування	100,0		50,0	50,0	Проведено заходи для презентації соціальних стартапів.
	Всього тис. грн					1 613,75		713,75	900,0	

8. Наскрізнi теми

Наскрізнi теми	<p>Серед наскрізних тем, визначених Концепцією інтегрованого розвитку м. Вінниці до 2030 року, найбільш актуальними і важливими для Програми визначено наступні:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Місто Вінниця в міжнародному, національному та регіональному контекстах; 2) Врахування прав та потреб чоловіків та жінок (в частині забезпечення рівних прав і можливостей для чоловіків і жінок розвивати малий та середній бізнес і отримувати однакову винагороду за результатами своєї праці);
Пріоритизація наскрізної теми	<p>Першим пріоритетом є тема «Місто Вінниця в міжнародному, національному та регіональному контекстах». Розвиток соціального підприємництва в цьому контексті передбачає застосування стратегії подвійного виграшу (win-win), що формуватиме його привабливість і унікальність у міжнародному, національному та регіональному масштабах.</p> <p>Другим пріоритетом є «Врахування прав та потреб чоловіків та жінок». Вона абсолютно чітко відображає не лише український, але і світовий напрям розвитку соціального підприємництва.</p>
Заходи	<p>До першого пріоритету:</p> <ul style="list-style-type: none"> • 2.2. Проєкт «Популяризація соціального підприємництва у місті»; • 5.1 Проєкт «Створення доступу до публічних фінансів та приватних ринків • 6.1 Проєкт «Можливості проєктів міжнародної фінансової допомоги для соціальних підприємців» <p>До другого пріоритету:</p> <ul style="list-style-type: none"> • 2.3 Проєкт «Популяризація формальної та неформальної освіти у сфері соціального підприємництва»; • 4.2 Проєкт «Впровадження освітніх ініціатив для соціальних стартапів»
Очікувані результати	<p>Заплановані показники моніторингу, які стосуються наскрізних тем в контексті даної Програми:</p> <p>До першого пріоритету:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Збільшення кількості проведених освітніх заходів з розвитку СП; <p>До другого пріоритету:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Збільшення кількості діючих СП;

9. Просторовий вимір

Всі проєкти Програми будуть реалізовані на території Вінницької міської територіальної громади за участі міст-партнерів з інших регіонів України, із залученням міжнародних інституцій, донорських фондів тощо.

10. Система управління та контролю за ходом виконання Програми

З метою успішної реалізації Програми до положення одного із структурних підрозділів департаменту економіки і інвестицій міської ради буде додано функціонал, пов'язаний з координацією процесу реалізації Програми.

Зокрема, до основних функцій пропонується включити: супровід діяльності КР, збір та розміщення інформації про діяльність СП на сайті ВМР, комунікація та розсилка інформації серед СП, проведення моніторингу потреб СП, реалізація запланованих проєктів, підготовка звітності щодо реалізації Програми.

Задля залучення усіх зацікавлених сторін до процесу реалізації Програми передбачено створення Координаційної ради сприяння розвитку соціального

підприємництва. До складу КР увійдуть представники профільних виконавчих органів міської ради, а також представники бізнес-середовища, ІГС, ЗВО, соціальні підприємці тощо, при цьому не менше 30% КР складатимуть жінки. КР виконуватиме функцію консультативно-дорадчого органу при ВМР.

До основних повноважень КР належатимуть наступні: напрацювання та внесення пропозицій та рекомендацій щодо більш ефективної реалізації проєктів, передбачених Програмою; здійснення методичного забезпечення, моніторингу та оцінки реалізації Програми; участь у проведенні просвітницько-інформаційних заходів, спрямованих на популяризацію СП у Вінницькій міській територіальній громаді; розробка пропозицій щодо внесення змін до Програми. Передбачається, що КР проводитиме свої засідання не менше, ніж раз на півріччя.

Проєкти Програми можуть бути скориговані з урахуванням існуючої соціально-економічної ситуації, результатів моніторингу виконання Програми, реальних можливостей видаткової частини бюджету Вінницької міської територіальної громади (визначається щорічно) та у випадках зміни законодавчих, нормативно-правових та інших актів. Коригування здійснюється за ініціативи виконавців проєктів Програми, постійних депутатських комісій міської ради, суб'єктів підприємницької діяльності, бізнес-асоціацій, соціальних підприємств. Ініціатор готує пропозиції, до яких додає вичерпне обґрунтування (в разі необхідності розрахунок витрат) запропонованих змін.

Департамент економіки і інвестицій міської ради подає проєкт рішення щодо запропонованих змін для розгляду виконавчим комітетом та міською радою. Питання про хід виконання заходів Програми розглядається на засіданнях виконавчого комітету та міської ради відповідно до планів роботи. Контроль за виконанням Програми здійснюють постійні депутатські комісії міської ради: з питань промисловості, підприємництва, транспорту, зв'язку та сфери послуг, а також з питань планування, фінансів, бюджету та соціально-економічного розвитку.

Щорічно у термін до 15 квітня року, що настає за звітним, інформація щодо виконання Програми надається департаменту економіки і інвестицій міської ради (відділу муніципального статистичного аналізу), згідно з формами, передбаченими додатками 4-5 до «Порядку розробки, виконання і моніторингу цільових програм» затвердженого рішенням виконавчого комітету Вінницької міської ради від 21.05.0202 №1009.

11. Показники моніторингу (ключові показники) Програми

З метою контролю якості та ефективності реалізації Програми на початковому етапі буде розроблена детальна система моніторингу, яка буде спрямована на відстеження прогресу в реалізації Програми і виконання всіх запланованих проєктів. У моніторинг будуть залучені всі виконавці та учасники проєктів.

Для проведення моніторингу будуть використані наступні методи:

- онлайн опитування учасників освітніх заходів з соціального підприємництва, а також заходів з популяризації шкільного та молодіжного СП;
- експрес-опитування учасників консультацій та робочих зустрічей;
- контент-аналіз ЗМІ та соціальних мереж; - аналіз робочих документів КР;
- тощо.

Оцінка буде спрямована на аналіз досягнення всіх запланованих завдань Програми, які безпосередньо пов'язані зі стратегічними цілями. Особливий фокус оцінки буде спрямований на аналіз впливу Програми на розвиток екосистеми для розвитку СП. Всі дані для моніторингу та аналізу будуть збиратися з розбивкою за статтю. Основні індикатори оцінки Програми представлені у таблиці нижче:

№	Назва показника	Одиниця виміру	Вихідне значення показника	2020 (факт)	Прогнозні показники, по роках	
					2021	2022
1	Кількість проведених освітніх заходів з розвитку СП	захід	2	9	10	13
2	Кількість ЗВО та ПТНЗ, де викладається курс з СП	заклад	2	3	4	5
3	Кількість публікацій про СП	публікація	5	13	15	20
4	Кількість експертів-консультантів, які надають експертну підтримку СП	осіб	3	4	15	20
5	Кількість діючих СП	од.	10	12	14	16
6	Кількість СП, що залучили інвестиції для початку діяльності	од.	2	2	3	4
7	Кількість СП, що опублікували соціальні звіти	од.	0	0	8	12

Проміжні результати моніторингу та результати фінальної оцінки Програми будуть оприлюднюватися на сайті Вінницької міської ради, а також донесені іншими засобами зв'язку до зацікавлених осіб і широкого кола мешканців Вінницької міської територіальної громади.

Міський голова

С. Моргунов

Департамент економіки і інвестицій міської ради

Присяжнюк Олена Вікторівна

Заступник начальника відділу підтримки бізнесу управління економічної політики